

Sygn. akt I C 412/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2020r.

Sąd Rejonowy w Sanoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Janusz Hatylak

Protokolant: Diana Ukryńczuk

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2020r. w Sanoku

na rozprawie

sprawy z powództwa: R. M.

przeciwko pozwanemu: Skarbowi Państwa – reprezentowanemu przez Zakład Karny w Ł.

o zapłatę zadośćuczynienia w kwocie 50.000zł.

I. o d d a l a powództwo.

II. n i e o b c i ą ż a powoda kosztami zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego.

III. z a s ą d z a od Skarbu Państwa – Kasa Sądu Rejonowego w Sanoku na rzecz adwokata G. W. – Kancelaria Adwokacka w S. opłatę wynagrodzenia w kwocie 2.952 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi przez adwokata z urzędu.

(...)

Sygn. akt I C 412/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 6 listopada 2020 r.

W pozwie z dnia 28.01.2019 r. skierowanym do Sądu Okręgowego w Krośnie powód R. M. domagał się od Skarbu Państwa – Zakładu Karnego w Ł. odszkodowania w wysokości 50.000 zł za szkody moralne, psychiczne i zdrowotne w związku z naruszeniem przez administrację pozwanego Zakładu Karnego w Oddziale Zewnętrzny w M. zasad humanitaryzmu i poszanowania człowieka.

W uzasadnieniu roszczenia powód wskazywał, że w dniu 6.12.2018 r. został zatrudniony w Oddziale Zewnętrzny w M. nieodpłatnie jako sprzątający łaźnie. Wielokrotnie zgłaszał wraz z innymi osadzonymi, że na terenie pawilonu mieszkalnego są szczury, lecz pozostało to bez żadnej reakcji ze strony kierownictwa. Podał, że w dniu 19.12.2018 r. przeprowadzono mu badania krwi w punkcie medycyny pracy w S., a w dniu 20.12.2018 r. podczas wykonywania pracy został pogryziony przez szczura, co natychmiast zgłosił do funkcjonariusza SW - oddziałowego. Pielęgniarka zaaplikowała mu wówczas zastrzyk przeciwtężcowy a po przybyciu lekarza został skierowany do Poradni Chorób Zakaźnych w S., gdzie lekarz ustalił dla niego grafik szczepień. Powód podnosił, że w dniu 17.01.2019 r. odmówiono mu transportu na zastrzyk, który był ściśle ustalony. Będąc pod wpływem silnych emocji, związanych z przypadkiem

pogryzienia przez szczura, zrezygnował z podgrupy R2-Z, nie chcąc w dalszym ciągu narażać swojego zdrowia fizycznego jak

i psychicznego. Rezygnacja ta wiązała się z utratą wielu przywilejów, które związane były z przynależnością do wskazanej grypy takich jak dłuższy spacer, otwarte cele, itd. (k. 3-3v.)

Postanowieniem z dnia 15.02.2019 r. Sąd Okręgowy w Krośnie stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Sanoku. (k. 5)

W odpowiedzi na pozew z dnia 4.06.2019 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu. W uzasadnieniu odpowiedzi pozwany przyznał, że powód przebywał w Zakładzie Karnym w Ł. oraz wskazał, że jego pobyt tam trwał od dnia 15.10.2018 r. do dnia 18.01.2019 r., w tym w większości odbywał karę pozbawienia wolności w Oddziale Zewnętrznym w M., mianowicie

w okresie od dnia 23.10.2018 r. do dnia 17.01.2019 r. W czasie pobytu w Oddziale Zewnętrznym w M. był zatrudniony nieodpłatnie przez bardzo krótki okres czasu od dnia 28.12.2018 r. do dnia 18.01.2019 r. na stanowisku pracownika gospodarczego (na podstawie art. 123a § 1 KKW) w wymiarze do 90 godzin. Podczas zatrudnienia posiadał kartę pracy, w której funkcjonariusz nadzorujący pracę skazanych wpisywał ilość przepracowanych przez niego godzin pracy. Jak podał pozwany, w dniu 19.12.2018 r. powód przechodził wstępne badania dopuszczające go do zatrudnienia przez lekarza medycyny pracy. Nie jest natomiast prawdą, że był zatrudniony od 6.12.2018 r. Poza tym w okresie zatrudnienia nie zgłaszał jakichkolwiek zastrzeżeń co do ewidencjonowania czasu pracy przez administrację OZ M..

Jak naprowadzał pozwany, w dacie zdarzenia, 20.12.2018 r., powód nie był zatrudniony w OZ M.. W tym okresie nie odnotowano także żadnych przypadków pogryzień przez szczury osadzonych, czy też personelu więziennego. W czasie pobytu powoda w OZ M. nigdy też nie zgłaszano do administracji Zakładu, iż na terenie pawilonu mogą znajdować się szczury. Stan sanitarny, w tym stan porządku i czystości w pomieszczeniach jest systematycznie kontrolowany przez pracownika działu kwatermistrzowskiego i upoważnionego pracownika służby zdrowia. Bieżące zalecenia i uwagi dotyczące stanu czystości pomieszczeń bowiem są na bieżąco i niezwłocznie realizowane. Wskazywał pozwany, iż stan porządku

i czystości jest ponadto raz w miesiącu omawiany i oceniany na odprawie penitencjarno – ochronnej, a wszelkie uwagi i wnioski w tym zakresie podlegają bieżącej realizacji. Za stan czystości umywalni odpowiedzialni są zatrudnieni osadzeni. Podniósł pozwany, iż powód R. M. nie był zatrudniony jako pracownik odpowiedzialny za czystość w obrębie łaźni

w momencie domniemanego zdarzenia. Dodał, że na terenie Zakładu Karnego w Ł. oraz w OZ M. regularnie są przeprowadzane deratyzacje przez zewnętrzną firmę na podstawie zawartej umowy.

Odnośnie samego „pogryzienia powoda przez szczura” w dniu 20.12.2018 r., pozwany wyjaśnił, że powód zgłosił się do ambulatorium

w w/w dniu podając, że został ugryziony. Jego wyjaśnienia, które składał lekarzowi, były jednak w tym zakresie chaotyczne i niespójne. Rana palca zaś nie wyglądała jak ślad po ugryzieniu a raczej wskazywała jakby powód o coś zaczepił i zrobił sobie ranę. Pomimo wątpliwości wdrożono procedurę i zaszczepiono powoda szczepionką przeciwtężcową. Skierowano go również do Poradni Zakaźnej w S. na profilaktyczne szczepienie przeciwko wścieklicznie, ponieważ Zakład Karny nie jest w posiadaniu takich szczepionek. Według zapisów książki zdrowia powoda w czasie osadzenia otrzymał on 4 spośród 5 przewidzianych dawek szczepionki przeciwko wścieklicznie. Po konsultacji z ordynatorem Oddziału Zakaźnego Szpitala w S. termin ostatniego szczepienia ustalono na 18.01.2019 r. W związku z negatywnym zachowaniem powoda na terenie jednostki i decyzją Komisji Penitencjarnej Zakładu Karnego w Ł. z dnia 18.01.2019 r. o negatywnej ocenie postępów w resocjalizacji i zmianie jego klasyfikacji, wystąpiła konieczność natychmiastowego przeniesienia powoda do zakładu karnego typu zamkniętego. Transport do tego zakładu zrealizowano w dniu 18.01.2019 r., w związku z czym niemożliwym stało się dowiezenie skazanego do szpitala celem podania ostatniej dawki szczepionki. Powód jednakże otrzymał 5 dawkę leku w możliwym, najbliższym terminie, bo w dniu 23.01.2019 r. już podczas osadzenia go w Zakładzie Karnym w R.. (k. 41-42v.)

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

Powód R. M. odbywając karę pozbawienia wolności przebywał w Zakładzie Karnym w Ł. w okresie od dnia 15.10.2018 r. do dnia 18.01.2019 r., przy czym od dnia 23.10.2018 r. przebywał w Oddziale Zewnętrznym Zakładu Karnego w Ł., znajdującym się w M., który jest zakładem typu półotwartego, cechującym się znaczną swobodą poruszania się skazanych po terenie pawilonów mieszkalnych oraz przyległym terenie, gdzie zgodnie z obowiązującym porządkiem wewnętrznym osadzeni mogą korzystać z ponad pięciogodzinnego spaceru a cele mieszkalne są otwarte przez całą dobę.

(dowody: notatka służbowa sporządzona przez ppor. B. W. D. Penitencjarnego Zakładu Karnego w Ł. z dnia 31.05.2019 r. – k. 50; wydruk z przeglądarki historii rozmieszczenia – (...) M. R. wygenerowany z systemu noe.swnet.sw.gov.pl w dniu 4.06.2019 r. – k. 54)

W okresie od dnia 28.12.2018 r. do dnia 18.01.2019 r. powód był zatrudniony nieodpłatnie w Oddziale Zewnętrznym w M. na stanowisku pracownika gospodarczego, na podstawie art. 123 a § 1 k.k.w. Do owego zatrudnienia powód został skierowany w dniu 20.12.2018 r., po przeprowadzeniu wstępnego badania u lekarza medycyny pracy w dniu 19.12.2018 r. W trakcie zatrudnienia pozwany prowadził ewidencję czasu pracy powoda, do której powód nie zgłaszał nigdy żadnych zastrzeżeń.

(dowody: notatka służbowa sporządzona przez specjalistę ds. zatrudnienia D. Penitencjarnego Zakładu Karnego w Ł. z 23.05.2019 r. – k. 45; potwierdzona za zgodność z oryginałem kopia karty osadzonego zatrudnionego nieodpłatnie w wymiarze do 90 godzin miesięcznie dot. powoda – k. 46-47; wydruk listy wygenerowany z systemu noe.swnet.sw.gov.pl w dniu 3.06.2019 r. – k. 48; wydruk z przeglądarki badań lekarskich – (...) M. R. wygenerowany z systemu noe.swnet.sw.gov.pl w dniu 4.06.2019 r. – k. 49; zeznania świadka M. D. – k. 75-75v., protokół elektroniczny z 20.09.2019 r., minuty 01:03:04-01:11:02; zeznania powoda – k. 151-152, protokół elektroniczny z dnia 23.01.2020 r., minuty: 00:03:04-00:17:18)

Stan sanitarny, w tym także stan porządku i czystości w pomieszczeniach Zakładu Karnego w Ł. oraz w jego Oddziale Zewnętrznym w M. jest systematycznie kontrolowany co najmniej raz w miesiącu przez pracownika działu kwatermistrzowskiego i upoważnionego pracownika służby zdrowia. Bieżące uwagi jak i zalecenia dotyczące stanu czystości pomieszczeń są niezwłocznie realizowane. Poza tym, stan porządku jak i czystości jest raz w miesiącu omawiany i oceniany na odprawie penitencjarno – ochronnej a wszelkie uwagi i wnioski w tym zakresie podlegają bieżącej realizacji. Za stan czystości umywalni odpowiedzialni są zatrudnieni osadzeni.

Na terenie Zakładu Karnego w Ł. oraz Oddziału Zewnętrznego w M. regularnie przeprowadzane są przez firmę z e w n ę t r z n ą także profilaktyczne d e r a t y z a c j e, w tym w pomieszczeniach mieszkalnych, pomieszczeniach ł a ż n i oraz kuchni. W ramach wskazanych działań zakładane są środki chemiczne mające na celu odstraszenie ewentualnych gryzoni.

(dowody: zeznania świadka M. J. – k. 75, protokół elektroniczny z 20.09.2019 r., minuty: 00:54:47-01:03:03; zeznania świadka M. D. – k. 75-75v., protokół elektroniczny z 20.09.2019 r., minuty 01:03:04-01:11:02)

W dniu 20.12.2018 r. powód zgłosił się do ambulatorium w Oddziale Zewnętrznym w M. z niewielką raną palca wskazującego lewej dłoni. Przyjmującemu lekarzowi powiedział, że rana ta powstała w wyniku ugryzienia przez szczura podczas sprzątania przez niego łazienki. Jego odpowiedzi na pytania lekarza odnośnie samego zdarzenia związanego z owym „pogryzieniem” były jednakże chaotyczne i niespójne. Lekarz nie zauważył wówczas śladów odcisku zębów gryzonia na palcu powoda. Podczas wizyty w ambulatorium zdezynfekowano powodowi ranę i założono opatrunek. Powód otrzymał także zastrzyk przeciwtężcowy. Następnie został skierowany do Poradni Chorób Zakaźnych w S. w celu włączenia profilaktyki przeciwko wściekliźnie. Powód był dowożony do tej poradni celem podania szczepionki

w dniach 20.12.2018 r., 24.12.2018 r., 27.12.2018 r. i 3.01.2019 r. Kolejne podanie szczepionki zaplanowano na dzień 17.01.2019 r., jednakże po konsultacji z ordynatorem Oddziału Zakaźnego w S. w dniu 16.01.2019 r. termin ostatniego szczepienia został przesunięty na dzień 18.01.2019 r., o czym powód został poinformowany przez pielęgniarkę ambulatorium Zakładu Karnego w Ł. O. w M. w dniu 17.01.2019 r. Powód po otrzymaniu w/w informacji nie wyraził zgody na szczepienie w innej dacie niż 17.01.2019 r. Zaczął wówczas krzyżeć i odgrażać się do pielęgniarki skargami. Odmówił również złożenia podpisu pod przekazaną mu informacją. Następnie samowolnie spakował swoje rzeczy i domagał się przeniesienia do innego zakładu karnego. W tym samym dniu został przetransportowany do Poradni Chorób Zakaźnych, gdzie podano mu kolejną dawkę szczepionki.

W związku z negatywnym zachowaniem w dniu 17.01.2019 r., decyzją komisji penitencjarnej powód został przetransportowany do zakładu karnego typu zamkniętego znajdującego się w R., gdzie w dniu 23.01.2019 r. otrzymał kolejną dawkę szczepionki.

(dowody: zapisy z wizyt w książce zdrowia osadzonego R. M. – k. 55 (koperta); wydruk ZK w R. – informacja o pobytach i orzeczeniach (sporządzona na podstawie danych zgromadzonych w systemie informatycznym Centralna Baza Danych Osób Pozbawionych Wolności N..NET) z 17.09.2019 r. – k. 71-72; zeznania świadka R. N. – k. 74-75, protokół elektroniczny z 20.09.2019 r., minuty: 00:20:39-00:54:46; zeznania powoda – k. 151-152, protokół elektroniczny z 23.01.2020 r., minuty: 00:03:04-00:17:18)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody, które uznał za wiarygodne w zakresie, w jakim pozwoliły na ustalenie opisanego wyżej stanu faktycznego w sprawie.

Dowodom z dokumentów Sąd przyznał walor wiarygodności, albowiem zostały one sporządzone przez uprawnione do tego osoby a także zostały wygenerowane z systemu informatycznego Centralnej Bazy Danych Osób Pozbawionych Wolności N..NET, który jest systemem prowadzonym na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1067), rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawienie wolności oraz dokumentowania tych czynności (Dz. U. z 2010 r., poz. 927, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2020 r. poz. 848), mającym na celu przetwarzanie informacji i danych osobowych osób pozbawionych wolności, niezbędnych do realizacji zadań nałożonych na Służbę Więzienną.

Za wiarygodne Sąd uznał ponadto zeznania świadka R. N. – lekarza więziennego, który miał bezpośrednią styczność z powodem zgłaszającym mu ranę palca w dniu 20.12.2018 r., albowiem jego zeznania w tym zakresie były spójne i logiczne, a nadto znalazły swoje odzwierciedlenie w treści pozostałego materiału dowodowego.

Jako w pełni wiarygodne Sąd uznał także zeznania świadków M. J. i M. D. – funkcjonariuszy Służby Więziennej, ponieważ nie budziły one wątpliwości Sądu w żadnym zakresie. Poza tym jako funkcjonariusze Służby Więziennej osoby te posiadają status osób zaufania publicznego, nigdy nie były karane sędownie za składanie fałszywych zeznań oraz posiadają nieposzlakowaną opinię środowiskową. Świadek M. J., pełniący funkcję kierownika działu kwatermistrzowskiego w Zakładzie Karnym w Ł., w sposób kompleksowy przedstawił przyjęty w powyższym Zakładzie Karnym sposób postępowania mający na celu zapewnienie odpowiednich warunków bytowych jak i higienicznych osobom skazanym. W sposób konkretny wskazywał na działania pozwanego związane z kontrolami sanitarno – bytowymi oraz na działania profilaktyczne. Wyjaśnił, iż nigdy w okresie pobytu powoda w zakładzie karnym nie zgłaszano żadnych incydentów z gryzoniami. Co do braku zgłoszeń problemu z gryzoniami na terenie zakładu karnego wypowiedział się także świadek M. D., pełniący funkcję wychowawcy w Oddziale Zewnętrznym w M., którego zeznania w tym zakresie Sąd uznał za spójne z treścią pozostałego materiału dowodowego. Świadek opisał też sytuację związaną

z zachowaniem powoda w związku ze zmianą terminu zaplanowanego szczepienia oraz o konsekwencjach tego zachowania. Sąd nie dopatrywał się w zeznaniach wyżej wymienionych świadków tendencyjności, dlatego uznał je za w pełni obiektywne a ponadto są rzeczowe, logiczne oraz nie budzą zastrzeżeń.

W przedmiocie zeznań powoda, Sąd nie uznał ich za wiarygodne w zakresie, w jakim powód wskazywał, że został pogryziony przez szczura podczas wykonywania nieodpłatnej pracy oraz że pozwany zaniechał działań związanych z koniecznością zapewniania mu opieki medycznej, polegających na nie podaniu kolejnej ostatniej dawki szczepionki przeciwko wściekliźnie. Twierdzenia powoda we wskazanym zakresie nie znalazły bowiem potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym. Nie potwierdziły tego ani zeznania świadka R. N. – lekarza więziennego, do którego zgłosił się powód z raną palca ani też zeznania M. D. – bezpośredniego wychowawcy powoda, któremu powód miał zgłosić zdarzenie z pogryzieniem. Relacji powoda nie potwierdziły także zeznania świadka A. G., słuchanego w drodze pomocy prawnej przed Sądem Rejonowym w Przemyślu. Ponieważ powód nie przedstawił żadnych innych dowodów które potwierdzałyby chociażby w minimalnym stopniu jego wersję wydarzeń, toteż jego zeznania, jako całkowicie odosobnione, nie mogły zostać uznane za prawdziwe. Narracja z pogryzieniem przez szczura, przedstawiona przez powoda, jest dla Sądu historią całkowicie niewiarygodną.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo R. M. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód domagał się od pozwanego zapłaty „odszkodowania” czyli zadośćuczynienia w wysokości 50.000 zł za szkody moralne i psychiczne jak również zdrowotne w związku z łamaniem zasad humanitaryzmu i poszanowania człowieka przez administrację Zakładu Karnego w (...) Oddział Zewnętrzny w M.. Łamanie wskazanych zasad miało polegać według powoda na doprowadzeniu wskutek zaniechań administracji Zakładu Karnego do pogryzienia go przez szczura w palec ręki podczas wykonywanej nieodpłatnej pracy oraz doprowadzeniu do nieudzielenia mu świadczenia medycznego w ustalonym terminie. Powód podnosił, że wskutek działań i zaniechań pozwanego doznał uszkodzenia ciała (pogryziony palec ręki) a ponadto, że na skutek swojego stanu psychicznego, wywołanego brakiem należytej opieki medycznej, był zmuszony zrezygnować z przywilejów związanych z pobytem w zakładzie karnym typu półotwartego i został osadzony w zakładzie karnym zamkniętym.

W ocenie Sądu rozpoznającego przedmiotową sprawę, powód dochodził zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych w związku z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w warunkach, w których to doszło narażenia go na utratę zdrowia wobec niezapewnienia odpowiednich warunków do odbywania kary pozbawienia wolności. Takie naruszenie rodziło po jego stronie przewidziane w art. 24 § 1 k.c. roszczenia, w tym roszczenie o zadośćuczynienie pieniężne na zasadach określonych w kodeksie, czyli na podstawie art. 448 k.c. Roszczenie takie co do zasady przysługuje tylko w razie z a w i n i o n e g o naruszenia, czyli przeciwko osobom, których odpowiedzialność deliktowa oparta jest na zasadzie winy i wynika z art. 415 k.c. Rzecz w tym, że w przypadku, gdy Państwo realizuje swoje imperium (jak to ma miejsce w przypadku wykonywania wobec skazanych kary pozbawienia wolności), stosownie do art. 417 § 1 k.c. Skarb Państwa odpowiada niezależnie od winy, to jest w przypadku samej bezprawności działania lub zaniechania funkcjonariusza państwowego. Płynie stąd wniosek, że w przypadku naruszenia dóbr osobistych przy wykonywaniu władzy publicznej dla powstania przewidzianego w art. 448 k.c. roszczenia o zadośćuczynienie wystarczająca jest sama

b e z p r a w n o ś ć działania lub zaniechania, bez konieczności wykazywania przez osobę, której dobra zostały naruszone, winy konkretnego lub abstrakcyjnego funkcjonariusza.

W tym miejscu wskazać należy, iż zgodnie z treścią art. 6 k.c. to na powodzie, jako podmiocie dochodzącym ochrony prawnej, spoczywał ciężar dowodu, iż jego dobra osobiste zostały naruszone działaniem bądź zaniechaniem pozwanego Zakładu Karnego w Ł.. Przewidziane w art. 24 § 1 k.c. przerzucenie ciężaru dowodu na pozwanego w procesie o ochronę dóbr osobistych dotyczy jedynie bezprawności działania.

W przedmiotowej sprawie powód nie dowiódł swych twierdzeń w żadnym zakresie. Nie udowodnił on bowiem przede wszystkim, że uraz jakiego doznał w dniu 20.12.2018 r. nastąpił w wyniku pogryzienia go przez szczura podczas wykonywania nieodpłatnej pracy na terenie zakładu karnego oraz że nie otrzymał on ze strony pozwanego właściwej opieki medycznej po zaistniałym zdarzeniu. Nie wykazał także, że to wskutek zaniechań pozwanego nastąpiła u niego utrata zdrowia (rozstrój). Okoliczności podnoszone przez powoda nie znalazły potwierdzenia w żadnym zakresie w zgromadzonym

w sprawie materiale dowodowym. Bezsporne w przedmiotowej sprawie jest jedynie to, że powód w dniu 20.12.2018 r. faktycznie zgłosił się do lekarza więziennego z raną palca jednej ręki oraz że został w związku z tym urazem zaopatrzony i zaszczepiony profilaktycznie przeciwężcowo a następnie był szczepiony przeciwko wścieklicznie. Zważyć trzeba, że powód w trakcie przesłuchania w ramach pomocy prawnej przed Sądem Rejonowym w Tychach nie był w stanie nawet wskazać, w który palec doszło do rzekomego pogryzienia. Końcowo wskazał na palec prawej ręki, co pozostaje w sprzeczności z zapisem w książce zdrowia powoda prowadzonej przez jednostkę penitencjarną, gdzie lekarz odnotował ranę palca wskazującego lewej ręki. Opisywane tym samym przez powoda okoliczności związane z pogryzieniem go przez szczura budzą uzasadnioną wątpliwość co do ich prawdziwości. Przeprowadzane są przez administrację więzienną stałe kontrole oraz profilaktyczne działania mające na celu uniknięcie pojawiania się m.in. gryzoni na terenie placówki. Poza powyższym wskazać należy, że powód nie mógł doznać urazu palca w trakcie wykonywania nieodpłatnej pracy, ponieważ w dniu 20.12.2018 r. takowej pracy nie wykonywał. Jak wynika bowiem z treści karty pracy osadzonego zatrudnionego nieodpłatnie w wymiarze 90 godzin miesięcznie (k. 46), powód rozpoczął pracę dopiero w dniu 28.12.2018 r. Nie mógł więc tym samym zostać pogryziony podczas wykonywania nieodpłatnej pracy przy próbie przetykania urwanego odpływu od umywalki w łazience w dniu 20.12.2018 r. i wkładania tam – jak podał do dziury palca. Jego relacja jest całkowicie niespójna z treścią zapisów w przedstawionych Sądowi dokumentów.

Wskazać należy, że pokrzywdzony żądający na podstawie art. 448 k.c. kompensaty krzywdy nie musi dowodzić bezprawności naruszenia dobra osobistego. Wobec brzmienia art. 24 § 1 k.c. to ewentualnie adresat roszczeń musiałby dowieść braku bezprawności naruszeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2007 r., V CSK 431/06, OSNC 2008, nr 1, poz. 13). Natomiast na pokrzywdzonym spoczywa ciężar dowodu winy, chociażby w najlżejszej postaci, ponieważ przesłanką zasądzenia zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych jest krzywda wyrządzona z winy umyślnej lub nieumyślnej, niekoniecznie wskutek rażącego niedbalstwa. Na podstawie art. 448 k.c. kompensowana jest krzywda, a więc szkoda niemajątkowa wywołana naruszeniem dobra osobistego, polegająca na fizycznych dolegliwościach i psychicznych cierpieniach pokrzywdzonego.

Mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd uznał, że powód w czasie pobytu w pozwanym Zakładzie Karnym w Ł. doznał urazu palca. Jednocześnie podnieść trzeba, że uraz ten nie był wynikiem naruszeń oraz winy ze strony pozwanego. Zdaniem Sądu to powód sam naraził siebie na uszkodzenie ciała. Należy wskazać, że przebywał on

w zakładzie karnym typu półotwartego, gdzie miał nieskrępowaną możliwość poruszania się po pawilonie. Urazu doznał w czasie, którym sam dysponował. Nie był on wówczas zmuszony do przebywania w konkretnym pomieszczeniu, ani do wykonywania określonych czynności czy prac. Warunki panujące na terenie zakładu były z kolei odpowiednie. Wobec powyższego jedynie raczej nieumyślne działanie powoda mogło doprowadzić do uszkodzenia palca jego lewej ręki. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci m.in. zeznań lekarza więziennego R. N. oraz treść wpisów w książce zdrowia osadzonego wskazują, że powód otrzymywał pomoc, gdy tylko zgłosił się do lekarza, który go przebadał, zebrał wywiad, zaopatrzył oraz podał szczepionkę przeciwko tężcowi, a następnie profilaktycznie skierował do Poradni Chorób Zakaźnych w S., gdzie podawano mu szczepionkę przeciwko wścieklicznie. Nie jest prawdą to, że powód nie otrzymał wymaganej ilości szczepionek oraz że został w jakikolwiek sposób narażony z tego powodu na utratę zdrowia. Do zmiany daty kolejnego szczepienia (o jeden dzień) doszło bowiem w porozumieniu ordynatora Oddziału Zakaźnego w S. z lekarzem więziennym. To nieadekwatne zachowanie powoda wobec informacji o zmianie terminu szczepienia doprowadziło do tego, że został on przeniesiony do zakładu karnego typu zamkniętego w dniu 18.01.2019 r.

Podkreślenia wymaga to, że sytuacja prawna osób pozbawionych wolności uregulowana jest w sposób ogólny w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 1997 r., Nr 90, poz. 557 z późn. zm.). Wśród ogólnie wskazanych praw osób przebywających w tego typu placówkach ustawodawca wymienił (w art. 102 pkt 1 k.k.w.) m.in. prawo do odpowiednich ze względu na zachowanie zdrowia warunków bytowych, pomieszczeń oraz świadczeń zdrowotnych i odpowiednich warunków higieny. W normach obowiązującego prawa ustawodawca szczegółowo uregulował również kwestę obowiązków pracowników służby więziennej w zakresie ochrony i realizacji praw przysługujących osobom przebywającym w tego typu placówkach. I tak przepis art. 2 ustawy o Służbie Więziennej z dnia 9 kwietnia 2010 r. (Dz. U. z 2010 r., Nr 79, poz. 523) stanowi, iż Służba Więzienna realizuje, na zasadach określonych w kodeksie karnym wykonawczym, zadania w zakresie wykonywania tymczasowego aresztowania oraz kar pozbawienia wolności. Wśród podstawowych zadań służby wymienia się m.in. zapewnienie w zakładach karnych i aresztach śledczych porządku i bezpieczeństwa (art. 2 ust. 1 pkt 6). Zadania te w pierwszej kolejności ma realizować dyrektor zakładu karnego (art. 13 ust. 2 pkt 2 w/w ustawy). Przepis art. 108 k.k.w. w § 1 nakłada z kolei na administrację zakładu obowiązek podejmowania odpowiednich działań celem zapewnienia skazanym bezpieczeństwa osobistego w czasie odbywania kary. W § 2 mowa jest zaś o tym, iż skazany jest obowiązany poinformować niezwłocznie przełożonego o zagrożeniach dla jego bezpieczeństwa osobistego oraz unikać tych zagrożeń.

Mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy oraz wskazane wyżej przepisy obowiązującego prawa Sąd uznał, że pozwany dochował należytej staranności związanej z zapewnieniem właściwych warunków pobytu skazanych, w tym powodowi.

Z uwagi na powyższe powództwo należało oddalić.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu niezasądzonych pozwanemu stanowi art. 102 k.p.c. Zgodnie z jego treścią w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów lub nie obciążać jej w ogóle kosztami. Niewątpliwie w niniejszym przypadku sytuacja majątkowa powoda nie pozwala mu na poniesienie tego rodzaju kosztów, ponieważ nie osiąga on dochodów oraz nie posiada żadnego majątku. Poza tym ciąży na nim zobowiązania alimentacyjne wobec małoletnich dzieci, których potrzeby winny zostać zaspokojone w pierwszej kolejności w razie ewentualnej egzekucji należności.

Z tytułu niezapłaconych dotychczas alimentów powód posiada bardzo duże zadłużenie. Wskazane okoliczności uzasadniały - w ocenie Sądu - odstąpienie od obciążania powoda kosztami postępowania należnymi pozwanemu kosztami zastępstwa procesowego.

O kosztach zastępstwa procesowego pełnomocnika powoda Sąd orzekł w oparciu o treść § 8 pkt. 5 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dn. 3.10.2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (j.t. Dz. U. z 2019 r., poz. 18).

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. K.. (...)

S., (...)